

Context

De beheerde speeltuinen zijn belangrijk voor de stad. Zij bieden een veilige en beschermde speelplek, waar kinderen in alle vrijheid kunnen ontwikkelen en elkaar ontmoeten. Ook voor ouders en andere bewoners is het een plek van contact en ontmoeting. Om deze reden zijn speeltuinen een belangrijk onderdeel van de sociale basis in de stad.

Met het beleidskader 'Speelruimte maken we samen' wil de gemeente de 21 beheerde speeltuinen in Utrecht een impuls geven. Dit is nodig, omdat het beheer de afgelopen jaren is ondergebracht bij meerdere organisaties en gemeentelijke afdelingen. Gebruikers, bewoners en professionals ervaren hierdoor versnippering en een gebrek aan duidelijke sturing. Ze signaleren dat niemand zich eigenaar voelt van het functioneren van de speeltuin in z'n geheel en merken dat de speeltuinen hierdoor geleidelijk aan betekenis verliezen als plekken die bijdragen aan een sterke sociale basis in de wijk.

Trend

Utrecht is vrij uniek in het laten beheren van speeltuinen door professionele organisaties. In het land zijn het veelal zelfstandige (bewoners)speeltuinorganisaties die de speeltuinen beheren, daarbij opgemerkt dat in diverse steden en dorpen een lokale ondersteunings-structuur is ontwikkeld. Deze structuur wordt veelal gevormd door een samenwerking van onderlinge speeltuinorganisaties of een lokaal steunpunt speeltuinen. De landelijke organisatie voor speeltuinen (NUSO) ondersteunt deze structuur en/of afzonderlijke speeltuinen wanneer dit gewenst is.

Beheer

De gemeente wil duidelijkheid geven over het beheer van de speeltuinen en verantwoordelijkheden. Waar het kan kunnen er stappen gezet worden kleinschalig en overzichtelijk, met grote betrokkenheid van bewoners en ondersteuning door professionals, in een tempo dat past per speeltuin (maatwerk). Dit doet de gemeente door het zoveel mogelijk bij één organisatie per speeltuin te beleggen. Dit voorkomt versnippering van beheer en verantwoordelijkheden en vergroot de levendigheid en kwaliteit van de speeltuinen. Omdat de speeltuinen van en voor de bewoners, kinderen en vrijwilligers zijn, wil de gemeente het eigenaarschap zoveel mogelijk bij hen neerleggen, met professionele ondersteuning op maat en met bewaking van een kwaliteit waar we gezamenlijk voor staan. Op verschillende plekken in de stad zijn al initiatieven van bewoners ontstaan om van de speeltuin een levendige plek te maken. De bewoners hebben het beheer daarbij al geheel of gedeeltelijk overgenomen. Zij krijgen professionele ondersteuning op maat waar dat nodig of gewenst is. Er wordt een nieuwe beleidsregel "beheerde speeltuinen" opgesteld waarop subsidie aangevraagd kan worden.

Kloppend hart

De praktijk leert dat iedere speeltuin een 'kloppend hart' heeft, een in het oog springend thema dat uniek is voor die ene speeltuin. Soms is dat thema sport of natuur, maar het kan ook draaien om spelend leren of elkaar ontmoeten. Op die plekken zien we dat de levendigheid, creativiteit van het spelaanbod en betrokkenheid van bewoners toeneemt en de speeltuin meer gedragen wordt door de buurt. Het nieuwe beleid beoogt die thema's ook tot het hart van het beheer te maken, waardoor de thema's als vliegwiel functioneren in het beheer en de levendigheid van de speeltuin.

Raad:

Beslispunt

- 1 In te stemmen met 1) vastlegging van eenduidige kwaliteitscriteria voor alle speeltuinen; 2) verruiming van de mogelijkheden voor participatie door bewoners en vrijwilligers (zelfbeheer); 3) vaststelling van het budget voor de speeltuinen op 2.75 miljoen euro

Argumenten

- 1.1 Met het nieuwe beleid geeft de gemeente de speeltuinen weer een nieuwe impuls
Het beleidskader "Beheerde speeltuinen" beoogt een impuls te geven aan de speeltuinen. De mogelijkheden voor participatie door bewoners en vrijwilligers (zelfbeheer) worden ruimer en de organisatie eenvoudiger dan nu het geval is. De speeltuinen zullen daardoor aan kwaliteit winnen.
- 1.2 Eenduidige kwaliteitseisen borgen de kwaliteit van de speeltuinen
Door het vaststellen van eenduidige kwaliteitscriteria voor alle speeltuinen wordt de kwaliteit geborgd. De kwaliteitseisen zijn met de betrokkenen van de speeltuinen opgesteld.
- 1.3 Speeltuinen hebben hun eigen fasering naar verzelfstandiging
De gemeente faciliteert het proces van verzelfstandiging met aandacht voor maatwerk en eigen tempo. Wanneer de kwaliteit van het beheer in gedrang kan komen blijft de speeltuin nog in beheer van Sociaal Makelorganisatie (SMO) en Stadsbedrijven. Dit betekent dat 11 speeltuinen per 2018 verzelfstandigen, de overige 10 speeltuinen kennen hun eigen tempo. Voor 5 van deze speeltuinen is de optie om per 1 januari 2019 te verzelfstandigen. De andere 5 speeltuinen blijven vooralsnog in beheer van de sociaal makelorganisaties en Stadsbedrijven ~~tot het einde van de nieuwe subsidieperiode sociaal makelaarschap~~. Zie hierover verder de beslispunten 2 ~~en~~ 3 ~~en~~ 4.

Kanttekeningen

- 1.1 Het is belangrijk dat verantwoordelijkheden in de speeltuin goed belegd zijn
Het blijft voor gemeente en speeltuinorganisatie van belang helderheid te behouden over verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid voor onderhoud, veiligheid en eventuele ongelukken. Het nieuwe beleidskader biedt deze helderheid. Met de nieuwe speeltuinorganisaties worden op basis hiervan afspraken gemaakt.
- 1.2 Startende speeltuinorganisaties moeten de kans krijgen om te leren een speeltuin te beheren.
Om het leren een kans te geven zullen we speeltuinorganisaties faciliteren in ondersteuning en advisering. Hierbij maken we gebruik van ervaringen uit het land via de landelijke vereniging voor speeltuinen (NUSO) en de Utrechtse ondersteuningsstructuur.
- 1.3 Van de bovengenoemde 5 speeltuinen die eventueel per 1 januari 2019 verzelfstandigen, hebben er 2 boekwaarde. Voor volledige verzelfstandiging moet de boekwaarde versneld worden afgeschreven.
In de begroting is structureel budget opgenomen ter dekking van de kapitaallasten. Bij eigendomsoverdracht moet de boekwaarde in eens afgeschreven worden. Dit betekent dat het structurele kapitaallastenbudget vrijvalt, wat ter dekking kan dienen voor de versnelde afschrijving. Indien deze twee speeltuinen verzelfstandigen per 1 januari 2019 zullen we dit financieel technisch oplossen in een voorstel bij de Voorjaarsnota 2018.
- 1.4 Fiscale consequenties moeten nog worden inzichtelijk worden gemaakt
De btw over een klein deel van het budget is momenteel te compenseren via het btw compensatiefonds. Aandachtspunt is dat er totaal 40.000 euro gecompenseerd wordt. Bij de uitwerking van de verzelfstandiging per speeltuin worden de fiscale consequenties inzichtelijk gemaakt en besproken met de betrokken speeltuinorganisaties.

Beslispunt

- 2 In te stemmen met ~~de~~ het recht op verzelfstandiging van de volgende 10 speeltuinen per 1 januari 2018, onder voorwaarde dat initiatiefnemers aangeven daar klaar voor te zijn en dat initiatieven aan de gestelde kwaliteitscriteria kunnen voldoen: De Kameleon, Griftsteede, Het Noordse Park, Abstede, De Bloesem, De Boog, de Zandloper, Eilandsteede, Hoge Weide,

Bankaplein

Argumenten

- 2.1 Het participatieproces om tot verzelfstandiging te komen kent zijn eigen tempo en mogelijkheden.

De verwachting is dat 10 speeltuinen per 1 januari 2018 klaar zijn om de beheer taak over te nemen van de sociaal makelorganisaties en Stadsbedrijven. Deze speeltuinen gaan aan de gestelde kwaliteitscriteria voldoen, zoals omschreven in beleidskader speeltuinen.

- 2.2 Stadsbedrijven heeft organisatorisch geanticipeerd op de voorgenomen veranderingen op de speeltuinen.

Door de organisatorische anticipatie hebben de veranderingen geen gevolgen voor het personeel van Stadsbedrijven.

Kanttekeningen

- 2.1 De Uitvraag Sociaal Makelaarschap is één jaar uitgesteld, hierdoor loopt de implementatie van het beleidskader speeltuinen niet gelijk op.

De nieuwe subsidieperiode sociaal makelaarschap start 1 januari 2019. In de Voorjaarsnota 2017 is een voorstel opgenomen om de SMO's financieel gedeeltelijk tegemoet te komen voor het overbruggingsjaar 2018. Door deze tegemoetkoming en de eigen bijdrage van de SMO's kan de rust en continuïteit gewaarborgd blijven en zijn zij in staat de omslag naar zelfbeheer optimaal te ondersteunen.

- 2.2 De Bloesem maakt naar verwachting per 1 januari 2018 nog geen gebruik van het recht op verzelfstandiging.

Op basis van de huidige informatie is de verwachting dat het proces tot verzelfstandiging meer tijd nodig heeft. Dit heeft de aandacht van alle betrokkenen.

Beslispunt

- 3 In te stemmen om de overige 11 speeltuinen De Balijs, De Albatros, Voorn, De Kleine Dom, De Duizendpoot, Fort Luna, De Speelboom, Anansi, De Watergeus, Gagelsteede en De Watertoren te laten beheren door de sociaal makelorganisaties en Stadsbedrijven, waarbij de genoemde speeltuinen jaarlijks het recht hebben per 1 januari te verzelfstandigen wanneer er voldoende draagvlak is en wordt voldaan de kwaliteitscriteria voor beheerde speeltuinen.

~~In te stemmen om de 6 speeltuinen De Balijs, De Albatros, Voorn, De Kleine Dom, De Duizendpoot en Fort Luna in 2018 te laten beheren door de sociaal makelorganisaties en Stadsbedrijven.~~

Argumenten

- 3.1 Op deze 611 speeltuinen wordt nog gewerkt aan de nodige randvoorwaarden om deze speeltuinen te verzelfstandigen.

Op deze speeltuinen is het overleg tussen bewoners, gebruikers en maatschappelijke initiatieven nog gaande om de verzelfstandiging van de speeltuin te realiseren. Deze intentie is om deze speeltuinen hebben per 1 januari 2019 het recht te verzelfstandigen, als er voldoende draagvlak is en aan de voorwaarden voldaan kan worden. ~~In de Voorjaarsnota 2018 zullen wij hiervoor een voorstel voorleggen.~~

Beslispunt

- 4 In te stemmen om de 5 speeltuinen De Speelboom, Anansi, De Watergeus, Gagelsteede en De Watertoren tot het einde van de nieuwe subsidieperiode sociaal makelaarschap in beheer

te laten bij sociaal makelorganisatie en Stadsbedrijven

ArgumentenKanttekening

- 43.1 Per speeltuin is het proces maatwerk~~Bij deze 5 speeltuinen is het pedagogisch klimaat nog onvoldoende om te kunnen verzelfstandigen.~~
Het proces van het recht op verzelfstandiging kent op elke speeltuin een eigen tempo en dynamiek. Op basis van de huidige informatie is de verwachting dat vijf speeltuinen (De Speelboom, Anansi, De Watergeus, Gagelsteede en De Watertoren) naar verwachting tot eind nieuwe subsidieperiode sociaal makelaarschap (2024) in beheer van de sociaal makelorganisatie en Stadsbedrijven blijven. Bij deze speeltuinen is het pedagogisch en/of sociaal wenselijk klimaat nog onvoldoende aanwezig of vraagt het vasthouden van energie onder vrijwilligers blijvende aandacht.~~Deze speeltuinen blijven tot het einde van de nieuwe subsidieperiode sociaal makelaarschap (duur is nog niet vastgesteld) onder beheer van de sociaal makelorganisaties en Stadsbedrijven.~~ De gemeenteraad wordt op basis van ontwikkelingen tijdig geïnformeerd.

Beslispunt

- 45 Het beleidskader "beheerde speeltuinen" vast te stellen als inhoudelijk en financieel kader vanaf 1 januari 2018

Argumenten

- 45.1 Het beleidskader bevat nieuw beleid op speeltuinen
 Het beleidskader "Beheerde speeltuinen" bevat nieuw beleid. Om die reden leggen wij het beleidskader voor aan de Raad. Dit beleid bouwt voort op Vernieuwend Welzijn.

College:

Beslispunt

- 1 ~~De antwoordbrief op het advies van wijkraad Noordwest vast te stellen~~

Beslispunt

- 2 ~~De antwoordbrief op het advies van wijkraad Zuidwest vast te stellen~~